NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2017/1869,

annettu 16 päivänä lokakuuta 2017,

turvallisuusalan uudistusta tukevasta Euroopan unionin neuvontaoperaatiosta Irakissa (EUAM Irak)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan, 42 artiklan 4 kohdan ja 43 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto toisti 19 päivänä kesäkuuta 2017 unionin tukevan päättäväisesti Irakin yhtenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta ja painotti turvallisuuden sekä oikeusvaltioperiaatteen merkitystä Irakin vakaudelle. Neuvosto ilmoitti, että vastauksena Irakin viranomaisten pyyntöön unioni tarkastelee mahdollisuutta ottaa käyttöön turvallisuusalan uudistusta koskeva EU:n neuvonta- ja avustusryhmä, joka toimisi uudistustoimissa yhteistyössä ja yhdenmukaisesti muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa.

(2) Neuvosto hyväksyi 17 päivänä heinäkuuta 2017 kriisinhallinnan toiminta-ajatuksen, joka koskee mahdollista Irakissa toteutettavaa turvallisuusalan uudistusta tukevaa YTPP-siviilioperaatiota varten.

(3) Irakin pääministeri ilmoitti suhtautuvansa myönteisesti suunniteltuun operaatioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäljempänä ’korkea edustaja’, 24 päivänä elokuuta 2017 osoittamassaan kirjeessä.

(4) Siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaran johtajan annettua asiaa koskevan suosituksen operaatio olisi käynnistettävä.

(5) Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) olisi neuvoston ja korkean edustajan alaisuudessa huolehdittava operaation poliittisesta valvonnasta, annettava sille strategista ohjausta ja tehtävä asiaankuuluvat päätökset Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 38 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti.

(6) Operaatiota varten olisi aktivoitava valvontavoimavara.

(7) Operaatio toteutetaan tilanteessa, joka voi huonontua ja joka saattaa vaarantaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklassa määritettyjen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden saavuttamisen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Operaatio

Unioni perustaa ja käynnistää turvallisuusalan uudistusta tukevan Euroopan unionin neuvontaoperaation Irakissa (EUAM Irak).

2 artikla

Tavoitteet

EUAM Irakin strategisina tavoitteina on

1) antaa Irakin viranomaisille strategisen tason neuvontaa ja asiantuntemusta Irakin kansallisen turvallisuusstrategian täytäntöönpanon edistämiseksi;

2) analysoida, arvioida ja tunnistaa mahdollisuuksia lisätä unionin toimia Irakin turvallisuusalan uudistukseen liittyvien tarpeiden tukemiseksi pitkällä aikavälillä;

3) avustaa unionin Irakin edustustoa Irakin turvallisuusalan uudistukselle annettavan unionin ja jäsenvaltioiden tuen koordinoinnissa.

3 artikla

Tehtävät

1. Edellä 2 artiklan 1 alakohdassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi EUAM Irak

a) tukee kansallista terrorisminvastaista komiteaa kansallisen terrorisminvastaisen strategian täytäntöönpanossa ja sen täytäntöönpanoon tähtäävien alastrategioiden ja toimintasuunnitelmien määrittelyssä;

b) tukee sisäasiainministeriön suunnitteluosastoa ministeriön, mukaan lukien poliisitoimi, institutionaalisten uudistusten suunnittelussa osana kansallisen turvallisuusstrategian täytäntöönpanoa;

c) osallistuu järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen kansallisen strategian suunnitteluun sisäasiainministeriön järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaosaston johdolla;

2. Edellä 2 artiklan 2 alakohdassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi EUAM Irak

a) kartoittaa siviiliturvallisuusalan, mukaan lukien rajaturvallisuus, tueksi parhaillaan toteutettavat toimet ja määrittelee niistä saadut kokemukset ja niiden puutteet;

b) määrittelee yhteistyössä kansainvälisten avunantajien kanssa lyhyellä aikavälillä nopeasti toteutettavat keskeiset hankkeet, joihin unionin toimielimet tai jäsenvaltiot voisivat osallistua;

c) määrittelee keskipitkän ja pitkän aikavälin tarpeet ja tilaisuudet mahdollisesti osallistua tulevaisuudessa turvallisuusalan uudistukseen tähtääviin toimiin ja voidakseen tarvittaessa toimittaa tietoja mahdollisen osallistumisen unionin poliittis-strategista suunnittelua varten sekä tukea sitä;

d) osallistuu turvallisuusalan uudistuksen arkkitehtuurin hallinnointiin ja käyttöön osana yhteistä sihteeristöä.

3. EUAM Irak avustaa unionin Irakin edustustoa Irakin turvallisuusalan uudistukselle annettavan unionin ja jäsenvaltioiden tuen koordinoinnissa.

4. EUAM Irak varmistaa, että ihmisoikeudet ja sukupuolten tasa-arvoon liittyvät näkökohdat sisällytetään sen tehtäviin ja että sen tuella toteutetut politiikat ja suunnitelmat ovat kansainvälisten ihmisoikeus- ja tasa-arvonormien ja -velvoitteiden mukaisia.

5. EUAM Irak varmistaa, että järjestäytyneen rikollisuuden vastaisiin toimiin kuuluvat toimet laittoman muuttoliikkeen, aseiden ja huumausaineiden laittoman kaupan, kyberrikollisuuden ja kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan ja tuhoamisen torjumiseksi. Viimeksi mainitut toimet sovitetaan huolellisesti yhteen kaikkien paikalla olevien asiaankuuluvien toimijoiden kanssa, erityisesti Unescon ja Global Coalitionin.

6. EUAM Irak ei suorita täytäntöönpanotehtäviä.

4 artikla

Johtamisjärjestely ja rakenne

1. EUAM Irakilla on kriisinhallintaoperaationa yhtenäinen johtamisjärjestely.

2. EUAM Irakin esikunta on Bagdadissa.

3. EUAM Irakin rakenne on sen suunnitteluasiakirjojen mukainen.

5 artikla

Siviilioperaation komentaja

1. Siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavaran johtaja toimii EUAM Irakin siviilioperaation komentajana. Siviilikriisinhallinnan suunnittelu- ja toteutusvoimavara on siviilioperaation komentajan käytettävissä EUAM Irakin suunnittelua ja toteutusta varten.

2. Siviilioperaation komentaja vastaa poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) poliittisen valvonnan ja strategisen johdon alaisena ja ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, jäljempänä 'korkea edustaja', yleisen toimivallan alaisuudessa EUAM Irakin strategisen tason johtamisesta ja valvonnasta.

3. Siviilioperaation komentaja huolehtii siitä, että neuvoston ja PTK:n päätökset pannaan operaatioita toteutettaessa asianmukaisesti ja tehokkaasti täytäntöön, myös antamalla tarvittaessa operaation johtajalle strategisen tason ohjeita sekä neuvoja ja teknistä tukea. Siviilioperaation komentaja raportoi neuvostolle korkean edustajan välityksellä.

4. Kaikki lähetettyyn henkilöstöön kuuluvat pysyvät täysin asianomaisen lähettäjävaltion kansallisten viranomaisten alaisina kansallisten määräysten mukaisesti tai asianomaisen unionin toimielimen alaisina tai Euroopan ulkosuhdehallinnon, jäljempänä 'ulkosuhdehallinto', alaisina. Nämä viranomaiset siirtävät henkilöstöään koskevan operatiivisen johtosuhteen (OPCON) siviilioperaation komentajalle.

5. Siviilioperaation komentajalla on kokonaisvastuu siitä, että unionilla oleva huolellisuusvelvoite täytetään asianmukaisesti.

6. Siviilioperaation komentaja ja unionin Irakin edustuston päällikkö kuulevat tarvittaessa toisiaan.

6 artikla

Operaation johtaja

1. Nimitetään Markus RITTER operaation johtajaksi.

2. Operaation johtaja vastaa EUAM Irakista ja sen johtamisesta ja valvonnasta operaatioalueella. Operaation johtaja on suoraan vastuussa siviilioperaation komentajalle ja noudattaa toimissaan tämän ohjeita.

3. Operaation johtaja edustaa EUAM Irakia sen vastuualueella.

4. Operaation johtaja vastaa EUAM Irakin hallinnosta ja logistiikasta, myös EUAM Irakin käyttöön annetuista varoista, resursseista ja tiedoista. Operaation johtaja voi siirtää henkilöstöä ja rahoitushallintoa koskevia tehtäviä EUAM Irakin henkilöstöön kuuluville, jotka toimivat tuolloin hänen vastuullaan.

5. Operaation johtaja vastaa EUAM Irakin henkilöstön kurinpidollisesta valvonnasta. Lähetetyn henkilöstön osalta kurinpitotoimista vastaa lähettäjävaltion kansalliset viranomaiset kansallisten määräysten mukaisesti, asianomainen unionin toimielin tai ulkosuhdehallinto.

6. Operaation johtaja huolehtii EUAM Irakin asianmukaisesta näkyvyydestä.

7. Operaation johtaja toimii tarvittaessa yhteistyössä muiden alueella olevien unionin toimijoiden kanssa. Operaation johtaja saa unionin Irakin edustuston päälliköltä poliittisia ohjeita, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta johtamisjärjestelyyn.

7 artikla

Henkilöstö

1. EUAM Irakin henkilöstö koostuu pääasiassa jäsenvaltioiden, unionin toimielinten tai ulkosuhdehallinnon lähettämästä henkilöstöstä. Kukin jäsenvaltio, kukin unionin toimielin sekä ulkosuhdehallinto vastaavat lähettämäänsä henkilöstöön liittyvistä kuluista, mukaan lukien matkakulut asemapaikkaan ja takaisin, palkat, terveydenhuolto sekä kulukorvaukset, lukuun ottamatta päivärahoja.

2. Jäsenvaltio, unionin toimielin tai ulkosuhdehallinto vastaa henkilöstön lähettämiseen liittyvien, lähettämiensä henkilöstön jäsenien esittämien tai heitä koskevien vaatimusten ratkaisemisesta sekä sellaisten menettelyjen vireillepanosta, joihin mahdollisesti ryhdytään tällaisia henkilöitä vastaan.

3. EUAM Irak voi myös ottaa palvelukseen sopimussuhteista kansainvälistä ja paikallista henkilöstöä, jos jäsenvaltioiden lähettämää henkilöstöä ei ole huolehtimaan tarvittavista tehtävistä. Jos pätevää henkilöstöä ei ole saatavissa jäsenvaltioista, voidaan osallistuvien kolmansien valtioiden kansalaisia poikkeuksellisesti ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ottaa tarvittaessa palvelukseen sopimussuhteisesti.

4. Kansainvälisen ja paikallisen henkilöstön työehdot sekä oikeudet ja velvollisuudet määritetään EUAM Irakin ja asianomaisten henkilöstön jäsenten välisissä sopimuksissa.

8 artikla

EUAM Irakin ja sen henkilöstön asema

EUAM Irakin ja sen henkilöstön asemasta, mukaan lukien tarvittaessa EUAM Irakin toteuttamisen ja joustavan kulun edellyttämät erioikeudet, vapaudet ja muut takeet, tehdään sopimus Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 37 artiklan nojalla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen.

9 artikla

Poliittinen valvonta ja strateginen johto

1. PTK vastaa neuvoston ja korkean edustajan alaisuudessa EUAM Irakin poliittisesta valvonnasta ja strategisesta johdosta. Neuvosto valtuuttaa PTK:n tekemään tätä varten asiaankuuluvat päätökset Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 38 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti. Tähän valtuutukseen sisältyy toimivalta nimittää operaation johtaja korkean edustajan ehdotuksesta sekä muuttaa operaatiosuunnitelmaa. EUAM Irakin tavoitteita ja päättämistä koskeva päätöksentekovalta kuuluu edelleen neuvostolle.

2. PTK raportoi neuvostolle säännöllisin väliajoin.

3. Siviilioperaation komentaja ja operaation johtaja raportoivat PTK:lle vastuualueisiinsa kuuluvista kysymyksistä säännöllisin väliajoin ja aina tarvittaessa.

10 artikla

Kolmansien valtioiden osallistuminen

1. Unionin päätöksenteon riippumattomuutta ja sen yhteistä toimielinjärjestelmää rajoittamatta kolmansia valtioita voidaan pyytää osallistumaan EUAM Irakiin edellyttäen, että ne vastaavat lähettämästään henkilöstöstä aiheutuvista kuluista, mukaan lukien palkat, kaikki riskit kattava vakuutus, päivärahat sekä matkakulut Irakiin ja takaisin, ja että ne tarvittaessa osallistuvat EUAM Irakin toimintakuluihin.

2. Kolmansilla valtioilla, jotka osallistuvat EUAM Irakiin, on EUAM Irakin päivittäisessä hallinnoinnissa samat oikeudet ja velvollisuudet kuin jäsenvaltioilla.

3. Neuvosto valtuuttaa PTK:n tekemään asiaankuuluvat päätökset osallistumisehdotusten hyväksymisestä ja osanottajien komitean perustamisesta.

4. Kolmansien valtioiden osallistumista koskevista yksityiskohtaisista järjestelyistä tehdään sopimukset Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 37 artiklan mukaisesti. Jos unioni ja kolmas valtio tekevät tai ovat tehneet sopimuksen kyseisen kolmannen valtion osallistumista unionin kriisinhallintaoperaatioihin koskevista ehdoista, tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan EUAM Irakin yhteydessä.

11 artikla

Turvallisuus

1. Siviilioperaation komentaja ohjaa 5 artiklan mukaisesti operaation johtajaa turvatoimien suunnittelussa ja vastaa siitä, että EUAM Irak toteuttaa ne asianmukaisesti ja tehokkaasti.

2. Operaation johtaja vastaa EUAM Irakin turvallisuudesta ja sen varmistamisesta, että EUAM Irakiin sovellettavia turvallisuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston nojalla operatiivisiin tehtäviin unionin ulkopuolelle lähetetyn henkilöstön turvallisuutta koskevan unionin politiikan ja siihen liittyvien asiakirjojen mukaisesti.

3. Operaation johtajaa avustaa turvallisuuspäällikkö, joka raportoi toiminnastaan operaation johtajalle ja joka on myös läheisessä toiminnallisessa suhteessa ulkosuhdehallintoon.

4. EUAM Irakin henkilöstö osallistuu operaatiosuunnitelman mukaisesti pakolliseen turvallisuuskoulutukseen ennen tehtäviensä aloittamista. Turvallisuuspäällikkö järjestää heille myös säännöllistä kertauskoulutusta operaatioalueella.

5. Operaation johtaja huolehtii EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamisesta neuvoston päätöksen 2013/488/EU ([1]) mukaisesti.

12 artikla

Valvontavoimavara

Valvontavoimavara aktivoidaan EUAM Irakia varten.

13 artikla

Oikeudelliset järjestelyt

EUAM Irakilla on valtuudet hankkia palveluja ja tarvikkeita, tehdä sopimuksia ja hallinnollisia järjestelyjä, ottaa palvelukseen henkilöstöä, pitää pankkitilejä, hankkia ja luovuttaa omaisuutta ja maksaa velkojaan sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä tämän päätöksen täytäntöönpanon sitä edellyttäessä.

14 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. EUAM Irakiin liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje 16 päivästä lokakuuta 2017 17 päivään lokakuuta 2018 on 14 000 000 euroa. Neuvosto päättää rahoitusohjeesta seuraaville jaksoille.

([1]) Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1).

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat osallistua EUAM Irakin hankintamenettelyihin rajoituksetta. Lisäksi EUAM Irakin ostamiin tuotteisiin ei sovelleta alkuperäsääntöjä. EUAM Irak voi komission hyväksynnän saatuaan sopia jäsenvaltioiden, isäntävaltion, osallistuvien kolmansien valtioiden ja muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa teknisistä järjestelyistä, jotka koskevat EUAM Irakille toimitettavia laitteita sekä tarjottavia palveluja ja toimitiloja.

3. EUAM Irak vastaa talousarvionsa toteuttamisesta. EUAM Irak allekirjoittaa tätä koskevan sopimuksen komission kanssa.

4. EUAM Irak raportoi täysimääräisesti komissiolle ja toimii tämän valvonnassa sopimuksen puitteissa toteuttamiensa toimien osalta.

5. Rahoitusjärjestelyissä noudatetaan 4, 5 ja 6 artiklassa säädettyä johtamisjärjestelyä ja EUAM Irakin operatiivisia vaatimuksia.

6. EUAM Irakiin liittyvät menot ovat rahoituskelpoisia tämän päätöksen hyväksymispäivästä alkaen.

15 artikla

Unionin toimien johdonmukaisuus ja koordinointi

1. Korkea edustaja varmistaa, että tämän päätöksen täytäntöönpano on sopusoinnussa unionin koko ulkoisen toiminnan kanssa, muun lukien unionin kehitysohjelmat.

2. Irakissa toteutettavien unionin toimien johdonmukaisuuden varmistamiseksi operaation johtaja toimii tiiviissä yhteistyössä unionin Irakin edustuston kanssa, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta johtamisjärjestelyyn.

3. Operaation johtaja koordinoi toimintansa tiiviisti Irakissa läsnä olevien jäsenvaltioiden edustustojen päälliköiden kanssa.

16 artikla

Tietojen luovuttaminen

1. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa tarvittaessa ja EUAM Irakin tarpeiden mukaisesti tähän päätökseen osallistuville kolmansille valtioille EUAM Irakia varten tuotettuja EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ”CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” -tasolle saakka päätöksen 2013/488/EU mukaisesti.

2. Jos kyseessä on tarkasti määritelty ja välitön operatiivinen tarve, korkealla edustajalla on lisäksi valtuudet luovuttaa isäntävaltiolle EUAM Irakia varten tuotettuja EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja ”RESTREINT UE/EU RESTRICTED” -tasolle saakka päätöksen 2013/488/EU mukaisesti. Tätä varten sovitaan korkean edustajan ja isäntävaltion toimivaltaisten viranomaisten välisistä järjestelyistä.

3. Korkealla edustajalla on valtuudet luovuttaa tähän päätökseen osallistuville kolmansille valtioille EUAM Irakia koskeviin neuvoston keskusteluihin liittyviä EU:n turvallisuusluokittelemattomia asiakirjoja, joita koskee neuvoston työjärjestyksen ([1]) 6 artiklan 1 kohdan mukainen salassapitovelvollisuus.

4. Korkea edustaja voi siirtää 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut valtuudet ja valtuudet sopia järjestelyistä alaisuudessaan oleville henkilöille, siviilioperaation komentajalle ja operaation johtajalle päätöksen 2013/488/EU liitteessä VI olevan VII jakson mukaisesti.

([1]) Neuvoston päätös 2009/937/EU, tehty 1 päivänä joulukuuta 2009, neuvoston työjärjestyksen hyväksymisestä (EUVL L 325, 11.12.2009, s. 35).

17 artikla

Voimaantulo ja voimassaoloaika

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sitä sovelletaan 17 päivään lokakuuta 2018.

Tehty Luxemburgissa 16 päivänä lokakuuta 2017.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
F. MOGHERINI